

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII - Nr. 1063

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 13 noiembrie 1970
4 pagini 25 bani

Telescoala

Săptămîna trecută, mii de elevi au fost prezenți în fața micilor ecrane spre a asculta prima „lecție” televizată din clasă, să contribuie la înțelegerea și aprofundarea acestora. Despre ceea ce va oferi „Telescoala” în acest an elevilor, am discutat recent cu tovarășul ANDREI COVRIG, redactor șef al redacției emisiunilor pentru copii și tineret din cadrul televiziunii.

— V-am ruga să precizați de la început care este — în ansamblul mijloacelor de instruire — specificul „Telescolii”?

— Este adevărat că televiziunea școlară are un mod specific și propriu de existență. Specificul ei constă în faptul că, deși este concepută și se desfășoară pe baza programei școlare, ea nu urmează totuși metodologia lecțiilor propriu-zise, nu folosește instrumentele profesorului de la catedră. „Telescoala”, așa cum este organizată acum, reprezintă nu o emisiune integrată, cu lecții incluse în orarele școlare, ci o emisiune de completare, al cărui scop este de a contribui la instruirea elevilor printr-un anumit tip de lecții de consultații sau sinteze avînd drept element de bază ilustrația, exemplificările. „Lecția vie”, dacă pot spune așa, în care elevul să poată învăța privind, urmărind anumite obiecte și fenomene, urmărind oameni în acțiune.

— Cărui elevi îi se va adresa în acest an emisiunea și care îi vor fi colaboratorii?

— Avînd 3 ani de existență, emisiunea a dobîndit, credem, o oarecare experiență. În primul an ea s-a adresat, printr-o serie de lecții și consultații, în special elevilor aflați în pregătirea examenelor. În al doilea an i-a avut în vedere pe elevii claselor de absolvire — a VIII-a și a XII-a — organizînd lecții pentru obiectele de bază ale acestor clase. În anul curent ne propunem să difuzăm emisiuni de matematică, de limbă și literatură română, de fizică, chimie, biologie și geografie pentru elevii din școlile generale și licee.

Aș vrea să subliniez că întreaga noastră activitate este concepută pe baza unei strînse colaborări cu Ministerul Învățămîntului. Prin colectivul care a fost creat de curînd în acest scop, ministrii asigură tematica emisiunilor, colaboratorii, precum și o serie de filme didactice. De asemenea am stabilit o colaborare utilă cu Institutul de științe pedagogice, de la care așteptăm în viitor tipuri de lecții model, ca și scenarii pe anumite teme din programă.

— Ne puteți da unele amănunți privind programul emisiunilor?

— Vă pot enumera cîteva din temele pe care le vom prezenta în săptămînile următoare: „Oameni și locuri în Aștinții din copilărie” (în care, pe baza unor secvențe de film, vor fi prezentate peisaje, ocupații, obiceiuri și tradiții ale locuitorilor din jurul Neamțului), „Aparate electrice și utilizarea lor”, „Schema Foisson”, „De la laborator la industrie”, „Sintaxa limbii matematice arbitrară” etc.

Pe scurt, telescoala doare să devină un auxiliar prețios în munca de pregătire a elevilor. Sugerăm, propunem, observăm, discutăm, precum și ale tuturor celor interesați, vor contribui firește la continuarea îmbunătățirii.

M. VERDEȘ

DIN SUMAR:

- **Consfătuire pe tema cercetării pedagogice** — pag. 2
- **Opinii privind educația permanentă** — pag. 3
- **Comemorarea lui Comenius** — pag. 4

NOBILA PREZENȚĂ A MUNCII PRODUCTIVE

În ipostaze variate și reprezentative, munca productivă începe să-și marcheze tot mai larg nobila prezență în viața unui număr din ce în ce mai mare de școli, influențînd puternic întregul proces de educație. Colectivele didactice caută să găsească cele mai indicate soluții pentru a asigura condiții bune pregătirii tehnice-productive a elevilor.

Talentații artizani din Bușteni

Am văzut la Liceul din Bușteni o vitrină de toată frumusețea. Este așezată în hol la intrare. Cum intri dai cu ochii de ea și, pur și simplu, te fascinează. Ai impresia că-i toată din dantelă. Un duzlap de cițiva metri, făcut dintr-o broderie fină, gălbie, răsucită. După ușile de cristal, pe cîteva rafturi, sînt ingenios asociate cîteva obiecte executate în aceeași mînastră broderie: vase, fructiere, tăvi, suporturi pentru fotografii, veioze. Oricine intră în liceu se oprește înțit în fața acestei vitrine și admiră aceste autentice obiecte de artă în lemn.

Ne-am interesat, firește, cine le-a realizat. Autorii sînt cițiva elevi pasionați și talentați, membri ai cercului de timpărie artistică din liceu, conduși de înimosul maestru de lucrări practice Nicolae Burchiu. Vizitînd apoi liceul am văzut că activitatea cercului se simte peste tot, zeci de obiecte decorative înfrumusețînd clasele, cancelaria, coridoarele.

La început au fost doar cițiva elevi cărora le plăcea să mestecească în lemn și care lucrau mai mult la timpărie, în orele libere. Apoi, pentru că în jurul lor începuseră să se adune din ce în ce mai mulți amatori și pentru că material de lucru era destul, a fost angajat maestrul Nicolae Burchiu, cunoscut în toată Valea Prahovei pentru priceperea sa. Și treaba a devenit serioasă. Cercul s-a transformat într-un mic atelier a cărui activitate se desfășoară organizat, pe baza unui plan de producție. Maistrul ne-a spus că aici, la acest cerc, există toate condițiile pentru ca elevii să-și facă uzul în această mîgăloasă și frumoasă meserie — timpăria artistică. Baza activității cercului o constituie, firește, munca efectivă. Dar spre a-i ajuta pe elevi să lucreze din mai bine, maestrul a inițiat și lecții teoretice despre rolul instrumentelor de măsurat, trasat și verificat, despre dispozițiile de prindere și fixare a

materialului lemnos, le dă cunoștințe de desen tehnic, desen artistic, de grafică, de proiectare etc. Toate acestea le permit să-și proiecteze singuri lucrările, să steie cum să-și aleagă materialul, cum să planifice execuția și cum să realizeze asamblarea.

Ca orice atelier meșteșugăresc, cercul se preocupă de valorificarea obiectelor pe care le lucrează. De prea multă popularizare a acestora nu a fost nevoie, pentru că obiectele, prezentate în liceu sau în diverse expoziții din localitate, au atras numeroși solicitanți. Primii cumpărători au fost și sînt școlile din jur. Apoi profesorii și părinții elevilor. De curînd cercul a primit cîteva comenzi și de la unitățile de artizanat din oraș. Nu e de mirare, deci, că acum cercul de timpărie artistică de la Liceul din Bușteni trăiește pe picioare proprii. Din banii dobîndiți prin valorificarea obiectelor își procură materiale, unelte de lucru, contribuie la înzestrarea școlii, a laboratoarelor. Membrii cercului și profesorii lor au toate motivele să se mîndrească.

Primele venituri

Practica în producție a elevilor Școlii generale nr. 1 din Urziceni a fost organizată în acest an la întreprinderea de ceramică din localitate. Cei 235 de elevi din clasele mari au reușit să cunoască de pe acum unele taine ale procesului tehnologic al întreprinderii, fiind antrenati efectiv în realizarea unor produse. Ei sînt mîndri că cea mai mare parte din producția la care contribuie este dirijată către o serie de stații de interes național, sau este menită să contribuie la refacerea rapidă a localităților lovite în primăvara de furia apelor. În același timp, educatorii au putut constata cu satisfacție că în rîndul elevilor antrenati la aceste activități tehnice productive s-au dezvoltat inițiativa în muncă, spiritul colectiv și de înțajitorare.

Recent — ne-a informat profe-

șorul Gheorghe Gheorghiu — serviciul financiar-contabil al întreprinderii „Ceramica” din Urziceni a operat în contul Școlii generale nr. 1 un prim vînzămînt de 7.000 lei, sumă ce constituie contravaloarea muncii depuse de elevi pînă la data de 1 noiembrie a. c. Suma aceasta, ca și cele ce vor fi acumulate în lunile viitoare va fi folosită pentru organizarea unor excursii ale elevilor în țară și peste hotare în cadrul vacanței de vară, precum și pentru dotarea modernă a laboratoarelor școlare.

Într-o mică localitate montană

O scrisoare primită recent la redacția noastră al articolei „Pregătirea tehnică productivă a elevilor”, apărut în numărul trecut, ne împărtășește preocupările în acest domeniu ale colectivului didactic de la Școala generală nr. 1 din Lunca Bradului, comună situată în inima masivului muntos al Județului Mureș. Corespondentul nostru, profesorul Aurel Trebic, precizează că, în funcție de condițiile concrete ale comunei, școlile s-a orientat spre pregătirea tehnică-productivă a elevilor în întreprinderea de prelucrare a lemnului din localitate. În colaborare cu conducerea acestei întreprinderi s-a stabilit ca elevii să lucreze în cadrul fabricii de lăzi și a atelierelor anexă de fierărie, lăcătușărie și electrotehnică. În prezent cei peste 200 de elevi care vor participa la procesul de producție sînt instruiți asupra problemei de organizare a locului de muncă și de protecție a muncii. În ceea ce privește practica fetelor, se studiază posibilitatea familiarizării acestora cu lucrul în cadrul secțiilor de croitorie, cofetărie și coafură de pe lîngă cooperativa de consum locală.

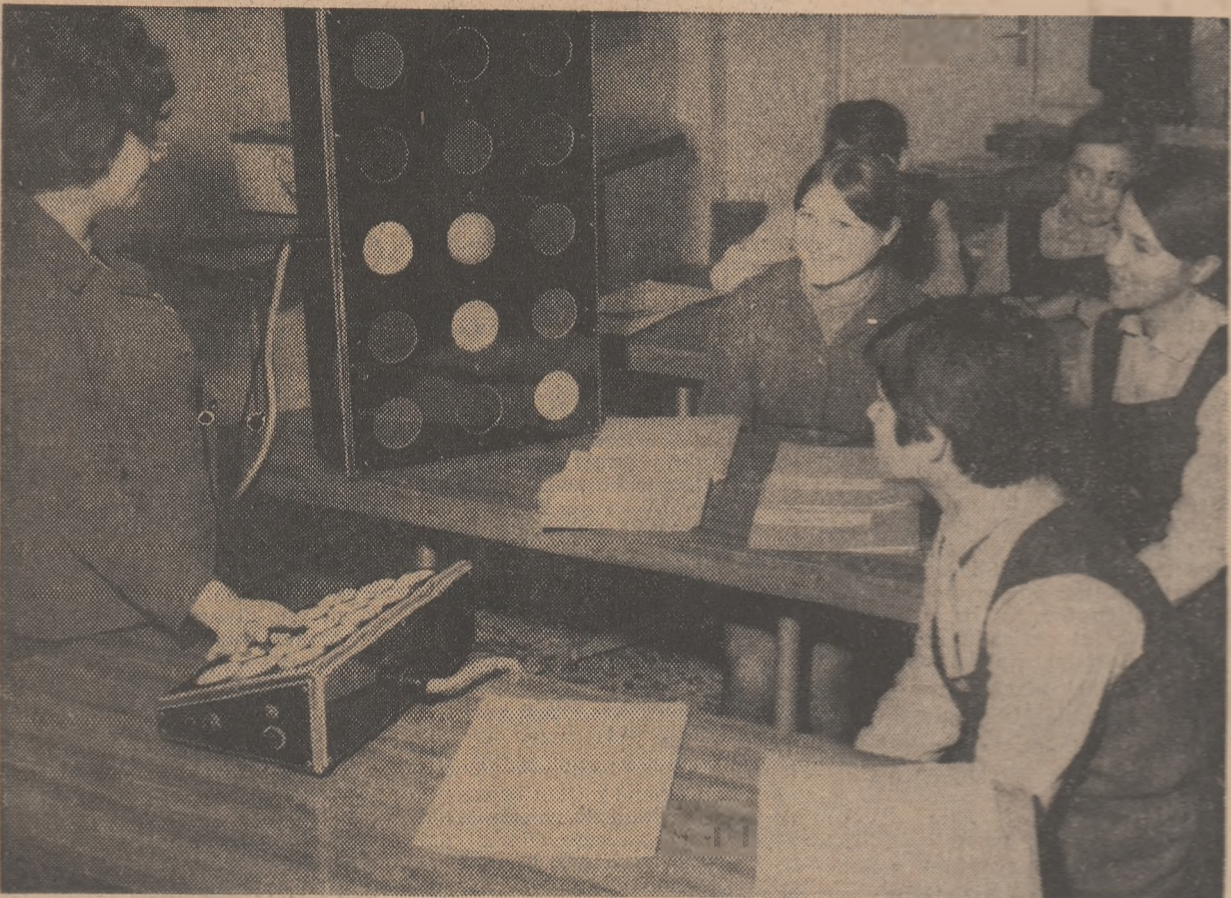
În profil: producția

de material didactic

Elevii Grupului școlar energetic din Brașov sînt orientați de profesorii lor să tîmbine strîns pregătirea

M. ROBEA
AL. CIUCA

(Continuare în pag. a 2-a)

Cu concursul științific al Ministerului Învățămîntului și al Ministerului Muncii, s-a organizat recent un laborator psihotehnic destinat orientării și selecției profesionale a tinerilor care doresc să îmbrățișeze profesii din secto-

rul industriei ușoare. Laboratorul este dotat cu aparatură modernă de testare și control psihotehnic, permițînd efectuarea unei game largi de probe ale aptitudinilor.

PREFAȚĂ LA EXPOZIȚIA „TEHNICĂ ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT”

În prezent se pregătește organizarea expoziției „Tehnică și învățămînt” pe care o va găzdui localul Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din București. Inițiată de Ministerul Învățămîntului, această expoziție are scopul de a prezenta cîteva soluții posibile pentru problemele modernizării învățămîntului contemporan, soluții care vizează creșterea eficienței formative a acestuia prin introducerea în practica școlară a unor mijloace tehnice de învățămînt și a unor procedee didactice perfecționate.

Fără să răpim din caracterul de surpriză sau de nouitate pe care trebuie să-l păstreze orice manifestare de acest fel pentru viitorii săi vizitatori, intenționăm să punctăm cîteva dintre principalele comparații ale conținutului tematic.

De la intrarea în expoziție vizitatorul va fi informat asupra cîtorva probleme majore pe care societatea contemporană le adresează învățămîntului spre soluționare. Astfel, prin mijloace tehnice sugesive vor fi prezentate condițiile de dezvoltare a învățămîntului în secolul XX: explozia demografică, explozia informațională, dezvoltarea producției industriale și, implicit, a necesităților de forță de muncă calificată ș.a. Trezindu-se la problemele și obiectivele învățămîntului din țara noastră, expoziția va evidenția comanda socială pentru pregătirea unui număr din ce în ce mai mare de cadre înarmate cu instrumentele științifice moderne și care să poată lucra cu randament sporit în producția de înaltă tehnică actuală și viitoare. Paralel vor fi indicate soluțiile care au fost aplicate pînă în prezent: accesul din ce în ce mai larg la cultură, prin dezvoltarea și diversificarea sistemului de învățămînt, creșterea investițiilor și a fondurilor bugetare privind învățămîntul, sporirea numărului de cadre didactice, îmbunătățirea condițiilor de viață și de studiu puse la dispoziția tineretului școlar și universitar etc. Expoziția va reliefa ideea că realizarea integrată a obiectivelor pe care și le-a formulat învățămîntul românesc se poate obține numai prin perfecționarea continuă a tuturor compartimentelor care alcătuiesc un sistem de învățămînt, considerat ca un sistem complex, declanșat de o comandă și prevăzut cu posibilități de control și reglare permanentă prin conexiuni inverse de care dispune. În finalul acestei „intro-

duceri” în expoziție se va sublinia faptul că ea își propune să prezinte numai cîteva posibilități de soluționare a problemelor învățămîntului contemporan, realizabile prin perfecționarea tehnicii și tehnologiilor sale.

În continuare vizitatorul îl va fi prezentat o succesiune de demonstrații care, în intenția organizatorilor, au scopul să-l convină asupra multiplexelor posibilități de care dispun mijloacele și procedeele tehnice moderne de învățămînt pentru sporirea permanenței a eficienței sale, atunci cînd integrarea lor în școală se realizează prin respectarea unei tehnologii validate de cercetarea științifică. Astfel, vor fi prezentate în ordine: unele soluții tehnice pentru perfecționarea procesului de transmitere a cunoștințelor în cadrul unei săli de clasă; integrarea televizorului și a emisiunilor de televiziune în cadrul mijloacelor tehnice obișnuite de învățămînt; sporirea randamentului învățării limbilor străine moderne cu ajutorul mijloacelor tehnice; dezvoltarea caracterului formativ al învățării diferitelor discipline prin folosirea unor tehnici didactice moderne; mijloace tehnice care sporesc eficiența învățării muzicii; însușirea cunoștințelor de astronomie cu ajutorul planetariului ca mijloc didactic; modele de echipamente tehnice necesare confecționării curente, la nivelul școlilor, a materialelor didactice utile învățămîntului; posibilități de transmitere a cunoștințelor prin tehnica învățămîntului programat, cu ajutorul manualului și al mașinilor de instruire; calculatorul electronic în serviciul instruirii; tehnici perfecționate pentru evaluarea obiectivă a progresului școlar, pentru examinarea și controlul curent; orientarea și selecția profesională cu ajutorul aparatului și tehnicii lor perfecționate; modernizarea tehnicii de instruire practică a elevilor și studenților; inovări în arhitectura școlară, corespunzătoare noilor cerințe ale învățămîntului. În partea finală a expoziției va fi prezentată problema pregătirii pentru muncă a elevilor, ca obiectiv general al învățămîntului românesc.

Întreaga expoziție este concepută într-o prezentare funcțională, în așa fel încît fiecare exponat să contribuie la demonstrarea temei și obiectivelor sale, adresîndu-se

concomitent specialiștilor, elevilor și studenților, marelui public, reprezentanților producției etc. Vizitînd această expoziție, fiecare reprezentant al uneia din categoriile de mai sus va putea să retină pentru activitatea ulterioară sugestii, soluții sau perspective de perfec-

Dr. ALEXANDRU GHEORGHIU
șef de sector la Institutul de științe pedagogice, responsabil colectivului tematic și expoziției „Tehnică și învățămînt”

(Continuare în pag. a 2-a)

Colaborarea director-comandant și nivelul muncii educative

Procesul amplu de educație comunistă a tineretului generației responsabililor cerințelor dezvoltării și progresului multilateral al patriei socialiste, formarea cetățeanului de mîine, specialist competent, cu un larg orizont de cultură, cu preocupări și interese variate, creator, promotor al frumuseții și al spiritului civilizației socialiste presupune o eforturi deplină conjugate a eforturilor școlii cu cele ale celorlalți factori social-educativi.

În școala de cultură generală colaborarea dintre educatori, profesori și învățători pe de o parte și organizația revoluționară a copiilor — organizația pionierilor — pe de altă parte joacă un rol important în realizarea scopurilor educației comuniste. Organizația pionierilor constituie un cîmp social de exercițiu și afirmare a aptitudinilor și talentelor copiilor, de formare și dezvoltare a virtuților civice și morale, de cultivare a unor însușiri pozitive de caracter cum sînt sociabilitatea, spiritul practic, inițiativa, responsabilitatea ș.a. Ca organizație politică și ca mișcare a copiilor ea are caracteristici ce o diferențiază și o particularizează în raport cu procesul instructiv-educativ desfășurat în școală, înainte de toate prin rolul și poziția mult mai

activă și mai importantă a copilului, inițiator, organizator și beneficiar al activității pionieresti. În organizație totul se desfășoară cu accent pe acțiunea practică — și anume, pe acțiunea specific pionierescă, în colectiv, pe baza opțiunii și inițiativei copiilor, prin și cu ajutorul contribuțiilor lor nemijlocite, satisfăcînd cerințele lor firești, contribuind la petrecerea plăcută și educativă a timpului liber. Prin întregul său program organizația pionierilor urmărește să asigure viuiciunea și buna dispoziție optimismul copiilor, să dea expresie bucuriei, fanteziei, jocului și dinamismului lor. În cadrul organizației copilul își însușește totodată deprinderi sociale cu efecte educativ-politice importante, își formează capacitatea de acțiune, de a rezolva singuri anumite sarcini pe care le impune viața în colectiv. Înțeleg nevoia responsabilității aleg și sînt aleși. Învăț să conducă, să organizeze și să aprecieze munca potrivit cerințelor și criteriilor social-morale ale societății noastre. Conturarea conștiinței pionieresti — ca primă treaptă a conștiinței cetățenești — are o semnificație și o importanță educativă politică evidentă.

Pentru aceasta, însă, este de o însemnătate primordială ca atît

Conf. univ. VIRGILIU RADULIAN
adjunct al ministrului învățămîntului

conținutul, cît și nivelul și modalitățile organizării și desfășurării activității detașamentului să corespundă pe deplin obiectivelor propuse. Așa cum arăta Plenara Consiliului Național al Organizației pionierilor din 9-10 ianuarie a.c. cu privire la educația ideologică-politică a pionierilor și școliarilor, detașamentul este acel atelier unde se formează o gamă largă de deprinderi, sentimente și idealuri pe care copilul le va sluji în viață. Pionierii trebuie să aibă conștință că detașamentul lor este o entitate cu numai formală, ci și funcțională, o forță aparte însușind propriilor lor capacități creatoare și care conține în balanța de forțe a unității lor Prin aceste contribuții organizația pionierilor completează și aduce elemente noi, specifice, procesului educației sociale în fațpuiul de școală și familie și se dovedește a fi la vîrstă pre-adolescenței, un factor social-formativ deosebit de influent de dinamic, de eficient.

În ultimul timp s-au înregistrat progrese remarcabile în sporirea rolului educativ-politic și formativ

al activității pionieresti. Adeziunea masei copiilor la acțiunile organizate de unități și detașamente în aer liber, în mijlocul naturii, sub formă de drumeții, jocuri, expediții, la activitățile tehnico-aplicative de cele mai diverse profile, care dezvoltă îndemnarea practică și spiritul creator, la munca culturală artistică etc., dovedeste sporirea caracterului atractiv, util și educativ al activității pionieresti.

Una dintre condițiile fundamentale ale progresului în acest domeniu este conlucrarea rodnică și multilaterală dintre activul pionieresc, comandantul și cadrele didactice. După cum sublinia recent ministrul învățămîntului, „este un motiv de satisfacție să vedem că între școală și mișcarea pionierescă există o colaborare aut de bună și de fructuoasă”. Numeroase fapte o atestă. Și, din toate, relevăm buna colaborare dintre directorul de școală și comandantul de unitate ca factor decisiv și element funcțional determinant al reușitei muncii educative extrașcolare, în fapturiile dezideratelor și telurilor educative comune. În numeroase școli această colaborare cunoaște

*) Vezi Revista de Pedagogie nr. 11/1970 „Cinci teme de reflecție inspirate de pionieri” de Mircea Mălița, ministrul învățămîntului.

(Continuare în pag. a 2-a)

Constatare pe tema orientării și valorificării cercetării pedagogice

Recent, la Ministerul Învățământului a avut loc o constatare la care au participat reprezentanți ai Institutului de științe pedagogice, ai Institutului central de perfecționare a personalului didactic și ai cadrelor de pedagogie din învățământul superior. Constatarea a dezbătut probleme importante ale orientării și valorificării cercetării pedagogice, în raport cu cerințele actuale și viitoare ale învățământului.

Punctul de plecare al constatării l-a constituit planul de cercetare al Institutului de științe pedagogice pentru perioada 1971—1975. Deschizând lucrările constatării prof. dr. George Ciucu, consilier al ministrului, a remarcat faptul că noul plan lansat de Institutul de științe pedagogice corespunde în mai mare măsură decât în anii trecuți sarcinilor formulate de conducerea ministerului privind participarea cercetării pedagogice la acțiunea de modernizare a învățământului. Așa cum rezultă din aceste sarcini, în condițiile dezvoltării sociale actuale pedagogia a devenit o știință a învățământului, forul de decizie nefiind fi izolat în nici un moment al activității sale de științe pedagogice. Aceasta este modalitatea cea mai eficientă de valorificare a cercetărilor pedagogice, beneficiarul lor fiind în primul rând Ministerul Învățământului. Planul de cercetare al Institutului de științe pedagogice, căruia trebuie să i se adauge toate forțele de cercetare pedagogică de care dispune ministerul, se orientează spre probleme noi și importante ale învățământului, conținutul modelului școlii următorului deceniu, prospectiv mutățile social-economice ale viitorului față de care școala este atât de sensibilă. Scopul principal al constatării reprezentanților științelor pedagogice l-a constituit tocmai dezbaterile modalităților de valorificare a cercetărilor pedagogice în sprijinul principalului lor beneficiar, Ministerul Învățământului.

Deoarece planul de cercetare al Institutului de științe pedagogice a constituit obiectul central al dezbaterilor, considerăm util să prezentăm cititorilor principalele sale direcții de cercetare. Elaborat pe baza unei metodologii originale, prin antrenarea activă a tuturor cercetătorilor Institutului, planul de cercetare pentru 1971—1975 este un plan tematic, printre altele căruia obiective principale se află fundamentarea științifică a modelului pedagogic, psihologic, filozofic și sociologic al liceului următorului deceniu. Distribuția temelor, stabilirea etapelor și termenelor se fac în funcție de competențele specialiștilor Institutului și de potențialul uman actual al Institutului. Un alt obiectiv major al planului este perfecționarea actualului sistem de învățământ și pregătirea premiselor pentru sistemul de învățământ al deceniului al IX-lea și așa în vedere conținutului învățământului (metodologia stabilirii conținutului, evaluarea și optimizarea conținutului), tehnologia învățământului (metode și tehnici de predare, instruire și autoinstruire, optimizarea mijloacelor), personalul didactic (evaloarea și optimizarea sistemului de formare și perfecționare, analiza postului de muncă al profesorului), procesele educative (metodologie de orientare școlară și profesională, optimizarea metodelor de educație), elevul etc.

Acest plan, de orientare nouă și cu o problematică atât de vastă, ne-

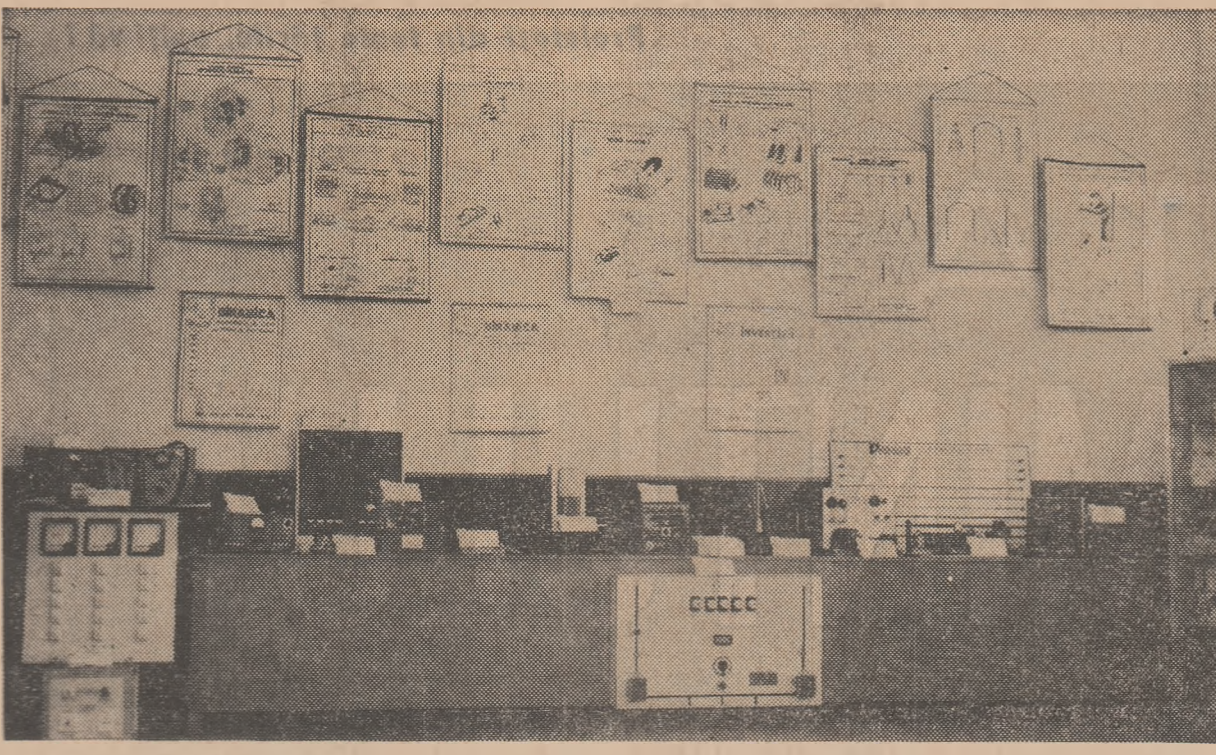
cesită un potențial uman specializat și competent, fiind de fapt o sarcină a întregii cercetări pedagogice din țară. În acest sens, conf. dr. George Vădeanu, directorul Institutului de științe pedagogice, a solicitat antrenarea și colaborarea tuturor unităților cu potențial de cercetare științifică, cum sînt catedrele de pedagogie. Institutul central de perfecționare a personalului didactic, profesorii din școli. Lărgirea potențialului de cercetare ar însemna de fapt angajarea tuturor pedagogilor în susținerea și argumentarea științifică a deciziilor și acțiunilor Ministerului Învățământului. Inițiativa ministerului de a realiza o evidență a tuturor cercetărilor privitoare la învățământ este foarte utilă și ea trebuie sprijinită de toate unitățile de cercetare.

În intervențiile lor Costin Stănescu, Emilia Constantinescu și dr. Dumitru Muster, șef de secție la Institutul de științe pedagogice, precum și Marin Visan, secretar și organizator P.C.R. din Institut, au remarcat extensia tematică fără precedent a planului, merit să sprijine forme de decizie prin argumente și rezultate științifice. Subliniind adesea natura orientată a activității de cercetare, vorbitorii au arătat și unele direcții actuale ale învățământului. În special privind potențialul și necesitățile metodologice ale cercetării.

Prof. dr. doc. Dumitru Tudoran, rectorul Institutului central de perfecționare a personalului didactic, s-a declarat de acord cu orientarea tematică a planului de cercetare al Institutului de științe pedagogice, propunând o colaborare, deosebită de cea parțială, a Institutului central de perfecționare a personalului didactic, oferind cercetătorilor posibilitatea de a prezenta la dezbateri C.P.P.D. rezultatele cercetărilor direct cadrelor didactice.

Salutînd inițiativa conducerii Ministerului Învățământului de a sprijini cercetarea pedagogică, prof. dr. doc. Ștefan Bădescu, membru corespondent al Academiei R.S.R., s-a declarat de acord cu planul lansat de Institutul de științe pedagogice, care a creat o efervescentă pedagogică într-un moment cînd această este foarte necesară, menționînd necesitatea și posibilitatea sprijinului planului de către sectorul de pedagogie al Filialei Iași a Academiei R.S.R. Dr. Romeo Dăscălescu, director adjunct al Institutului de științe pedagogice, a remarcat importanța cercetării-activității la Institutul de științe pedagogice, stabilind posibilitățile aplicative din programul acestuia. Referindu-se la sarcini și valorificarea cercetării științifice, Ș. Dăscălescu a propus să se acorde în activitatea de cercetare pedagogică societățile științifice ale cadrelor didactice, a căror existență poate fi valorificată cu mult succes.

În încheierea constatării, prof. dr. George Ciucu a apreciat că întîlnirea reprezentanților unităților de cercetare pedagogică a fost deosebit de utilă, deoarece a evidențiat problemele cele mai actuale ale cercetării pedagogice și posibilitățile cele mai eficiente de valorificare a acesteia. El a subliniat că este necesară inițierea unor experimente convingătoare, care să asigure argumentația științifică necesară unei politici școlice moderne.

O parte din materialul didactic pentru lecțiile de electricitate și electrotehnică produs la Grupul școlar energetic din Brașov.

Cabinetul de cultură tehnică al Casei corpului didactic

Activitățile de perfecționare, informare științifică și schimb de experiență desfășurate la sediul Casei corpului didactic din București au căpătat recent o nouă dimensiune prin crearea unui cabinet de cultură tehnică al cărui obiectiv central este de a sprijini activitatea profesorilor de discipline tehnice generale și speciale, precum și a maistrilor-instructori. Cabinetul dispune de o bibliotecă de specialitate, de o fototecă cuprinzînd reproducerea fotografică a unor mașini-unelte moderne, precum și de o colecție de material didactic: planșe, schițe tehnice, machete, ca și obiecte executate de elevi în ateliere.

În primele săptămîni de activitate a avut loc aici un curs de pregătire a cadrelor didactice care prezintă electrotehnica și automatizarea la clasele IX—X ale școlii generale. De asemenea, cabinetul de cultură tehnică a organizat, împreună cu Editura didactică, discursuri asupra programelor și a manualelor de electrotehnică pentru clasele IX—X, precum și discursuri pe teme metodice privind activitatea cadrelor de elevi din școlile generale, conferințe privind masele plastice și importanța folosirii lor în industrie în general și în construcția de mașini în special.

Cu regularitate, de două ori pe săptămîni (marțori și sîmbătă), cabinetul de cultură tehnică organizează sesiunile care prezintă activitatea de cultură tehnică și maistrilor-instructori consultați pe marginea unor probleme de specialitate, de metodică și pedagogică. De asemenea, aici au loc schimburi de experiență și acțiuni de popularizare a metodelor noi, inițiate. Specialiștii care lucrează în cadrul cabinetului se ocupă, în același timp, de îndrumarea responsabililor cercetărilor pedagogice ale profesorilor de cultură tehnică și ale maistrilor-instructori.

În planul activităților viitoare sînt prevăzute în primul rînd o serie de acțiuni în sprijinul introducerii activităților tehnice-practice ca disciplină de învățămînt a-

tît în școlile generale cit și în licee. Astfel, în etapa imediat următoare vor avea loc schimburi de experiență consacrate prezentării inițiativelor celor mai valoroase menite să asigure formarea unor deprinderi practice la elevi. De asemenea vor fi organizate întîlniri ale cadrelor didactice care răspund de pregătirea tehnică-practică a elevilor cu specialități — ingineri, tehnicieni, economiști — din diferite sectoare ale producției. Cabinetul va organiza, totodată, lucrări demonstrative pentru diferite grupuri de cadre didactice de specialitate, în laboratoarele cele mai moderne și complet dotate ale unor grupuri și centre școlare profesionale și tehnice. Aici ei vor putea studia mașini și agregate din toate sectoarele industriale — în mărime naturală sau în model redus — urmărind, prin secțiuni practice speciale, funcționarea „organelor vitale” ale instalațiilor respective.

Colectivul care răspunde de activitatea cabinetului depune se-

rioase strădanii pentru a îmbogăți biblioteca acestuia cu cărți și reviste recente și de diverse specialități și, în același timp, pentru a extinde acțiunile de informare și documentare a cadrelor didactice cu privire la progresele realizate în știință și tehnică și la modernizarea învățămîntului. Pentru prezentarea unor conferințe privind ceea ce este nou în tehnică vor fi solicitate cadre cu o înaltă pregătire din învățămîntul superior, din institutele de cercetări științifice, din producție, din cadrul Asociației inginerilor și tehnicienilor. Se va realiza, totodată, o mai strînsă legătură cu Centrul de cercetare pedagogică și perfecționare a cadrelor didactice din învățămîntul profesional și tehnic, care poate oferi un sprijin substanțial în orientarea și îndrumarea metodică, pedagogică și de specialitate a cadrelor didactice.

Ing. N. DINU
Inspector la Inspectoratul școlar al municipiului București

În atenția conducătorilor de unități școlare și preșcolare, a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor!

În curșile apar în volum:

„TEMATICILE DE STUDIU INDIVIDUAL ÎN VEDEREA SUSTINERII COLECȚIVULUI DE GRADUL II ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL PENTRU EDUCATOARE, ÎNVĂȚĂTORI ȘI PROFESORI”

elaborate de Institutul central de perfecționare a personalului didactic și aprobate de Ministerul Învățămîntului.

Elitat de „Gazeta învățămîntului”, acest volum conține materia de studiu, bibliografia și indicații de pregătire pentru toate categoriile de cadre didactice inscrite la Colegiul de gradul II; materialul cuprins este valabil atît pentru anul școlar 1970—1971, cit și pentru anii școlari următori.

Volumul poate fi solicitat din timp la centrele de difuzare a presei din toate orașele, precum și la chioșcurile de difuzare.

Colaborarea director-comandant și nivelul muncii educative

(Urmare din pag. 1-a)

poziții cu caracter permanent cuprinzînd lucrări ale pionierilor și școliarilor, s-a înființat un muzeu, iar comitetul de părinți a fost mobilizat în susținerea unor cercuri, în organizarea excursiilor la și altor activități pionierești. La Școala generală din Rîu-Bărbat (Hunedoara), cu sprijinul conducerii școlii a fost organizată o miniarmată de creștere a iepurilor (circa 400 iepuri). Cu sprijinul cercului de radio, școala a fost radiocată. Tot aici a luat ființă un muzeu etnografic și a fost amenajat un teren de fotbal gazonat. Colaborarea rodnică din cadrul colectivului de conducere al acestei școli exercită o puternică înrînire asupra întregului corp profesoral, care se prezintă ca un lot unitar, constituind un mediu deosebit de prielnic pentru o activitate rodnică, creatoare.

În mod asemănător, la școala generală din Sîrboane (Vrancea) au rezultat, ca efect al unei bune colaborări, acțiuni pionierești variate, cu bogate resurse educative, printre care editarea unei reviste școlare, organizarea a numeroase excursii interjudețene, organizarea unor întîlniri ale elevilor cu colegii ai lor din județul Harghita ș.a.

În multe unități, comandanții de pionieri își aduc la rîndul lor contribuția la înfăptuirea sarcinilor colectivelor didactice, mobilizînd pionierii la îngrijirea și înfrumusețarea școlilor, la dezvoltarea, prin autodotare, a bazei materiale sau la rezolvarea altor probleme interesind buna desfășurare a procesului de învățămînt. Astfel, la Liceul pedagogic din Odorhei comandanții de unitate se preocupă de creșterea celor mai bune condiții pentru practica pedagogică, a elevilor în școala de aplicație, asigurînd un mare număr de activități pionierești de un bun nivel educativ. În majoritatea școlilor din județele Mureș, Satu-Mare, Bistrița-Năsăud, Sibiu și Alba pionierii au participat efectiv la înălțarea etecelor imunităților, pentru a asigura condiții bune de redeschidere a cursurilor; la școlile generale nr. 1 din Sighișoara, nr. 2 din Deva, nr. 1 din Tîrnăveni, nr. 2, nr. 3 și nr. 4 din Medias, nr. 16 din Tg. Mureș, ca și la Liceul din Dumbrăveni (Sibiu) copiii au reamenajat sălile de clasă și au reconstruit materialul didactic. În colaborare cu conducerile școlilor, organizațiile de pionieri au inițiat acțiuni pentru colectarea de rechizite, manuale, obiecte de îmbrăcăminte etc., care au fost donate elevilor sîmbătați. Ca rod al colaborării directorului și comandantului de unitate de la Școala generală nr. 5 din Satu-Mare, a fost facilitată construirea unei săli de gimnastică, cu posibilități locale. Multe altele exemple de acest fel s-ar putea adăuga.

Se constată însă, pe alocuri, și neajunsuri în această privință.

Unii directori de școli nu cunosc și nu înțeleg pe deplin specificul activității pionierești, atribuțiile și sarcinile comandantului de pionieri, fapt ce generează interpretare greșită a funcției de pionier adjunct a comandantului de unitate. De aici practica de a-l programa pe acesta în muncă de conducere și îndrumare a procesului de învățămînt. Funcția de director adjunct decurge din cea de comandant de unitate și nu invers; ea are ca scop cel al îndrumării autorității necesară pentru mobilizarea și utilizarea cadrelor didactice în munca educativă extrașcolară. Sarcinile comandantului de unitate sînt stabilite de organele și organizațiile de partid ce exercită conducerea nemijlocită a consiliilor pionierești și de consiliile pionierești superioare, înfăptuirea lor presupunînd însă o largă și permanentă colaborare cu conducerea școlii. Tot din cauza neînțelegerii specificului activității pionierești, în multe școli acțiunile ale acestora sînt cuprinse în planul de muncă al școlii (la Școala generală din Jgălia, jud. Iași, com. de pîldă). Uneori sediul ale consiliului pionieresc pe școală se țîn în comun cu cele ale consiliului pedagogic etc.

În unele locuri activitatea din cursul vacanțelor școlare este lăsată în exclusivitate pe seama comandantului de pionieri sau se încredințează comandantului de unitate, în mod nejustificat, sarcini social-culturale sau de alt gen care, supraîncărcînd-l, îl împiedică să înfăptuiască în bune condiții atribuțiile sale fundamentale. Nu este mai puțin adevărat că există și unii comandanți de unități care nu dovedesc suficientă atenție și receptivitate față de cerințele conducerii școlii, unii manifestînd dezinteres ori superficialitate în organizarea activității educative și lipsă de inițiativă în colaborarea cu directorii de școli. La Școala generală din Corba de Sus (jud. Constanța), de exemplu, o asemenea practică a dus la slabe rezultate în organizarea activității sportive-turistice și în cercuri. La Școala generală din Velt (jud. Sibiu), de ani de zile nici un pionier nu a participat la vreo excursie în afara satului ș.a.m.d. Sînt cazuri cînd unii comandanți de unitate nu informează pe directori asupra orientărilor și indicațiilor primite de la consiliile pionierești, ceea ce împiedică asupra operativității și eficacității colaborării.

Se impune ca, dezvoltînd experiența pozitivă acumulată, înălturînd neajunsurile, muncind cu adîncă convingere și responsabilitate, printre-o conlucrare permanentă și multilaterală, conducerea școlii și organizațiile de pionieri să militeze pentru neîntreruptă ridicare a nivelului educației pionierilor și școliarilor, inscriind în anul aniversării sîmcentenarului P.C.R., noi și remarcabile succese pe tărîmul educației politice cetățenești a pionierilor și școliarilor.

Nobila prezență a muncii productive

(Urmare din pag. 1-a)

tehnici și practică de specialitate, cu realizarea unei producții efective, concretizate îndeosebi în diferite tipuri de materiale didactice. Majoritatea acestora, avînd o concepție de construcție originală, sînt proiectate de către elevi, sub îndrumarea profesorilor de specialitate, ca lucrări de diplomă. Cele mai reușite dintre ele sînt multiple, sub conducerea „protecțiilor”, în atelierele grupului școlar. S-au executat astfel, în producție de serie mică, aparate, instalații, machete și panouri electrice demonstrative în stare de funcțiune, cu ajutorul cărora pot fi efectuate experiențe și demonstrații la principalele capitole de electricitate și electrotehnică. Valoarea acestor instalații este de peste 500.000 lei. De asemenea, pentru aceleași discipline au fost realizate 1.000 de planșe didactice reproducute la ozalit și colorate manual; fiecare planșă este montată pe pinză și încadrată. De pe acum o serie de unități școlare, ca și inspectorate interesate în achiziționarea materialului didactic de acest gen își trimit comenzi pe adresa Grupului școlar e-

nergetic, în strada Zizinului nr. 106, Brașov.

O interesantă inițiativă a aceluiași grup școlar este realizarea unui poligon experimental care conține numeroase elemente de instalații energetice nepuse sub tensiune, ceea ce permite familiarizarea elevilor „la rece” cu unele tehnici și operații înainte de a executa lucrări la instalații aflate sub tensiuni înalte. Se preconizează ca cei mai buni dintre elevii instruiți în cadrul acestui poligon să execute, pe bază de comenzi, instalații electrice curente.

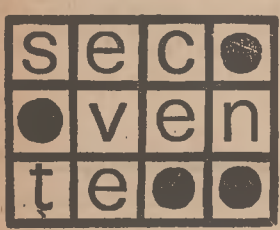
Directorul Grupului școlar energetic din Brașov, inginerul Virgil Stănoiu, care ne relatează aceste preocupări actuale și de perspectivă, propune totodată discutarea modalităților pentru îmbunătățirea legislației financiare din acest domeniu, în așa fel încît să se asigure cointeransarea materială efectivă a unităților școlare. Interlocutorul nostru propune ca, în măsura în care școlile vor realiza un plan de producție — ale cărui termene să fie corelate cu etapele instruirii practice a elevilor — să se prevadă ca o cotă-parte din realizările materiale ale acestui plan să fie afectată dezvoltării bazei materiale a școlii.

Culegere de folclor

Sub auspiciile Inspectoratului școlar județean Constanța, profesorul Florea Alexandru a publicat recent o interesantă „Culegere de folclor poetic dobrogean”. Făcînd parte dintr-o serie de lucrări pe care intenționează să le editeze Inspectoratul în vederea îmbunătățirii procesului instructiv-educativ în școlile județului, această culegere își propune, în primul rînd, să fie de folos profesorilor de română la lecțiile de lectură literară și de istorie a literaturii, la cercerile literare, în activitățile pionierești etc. Autorul a selecționat în colecția sa pentru unii profesori cele mai reprezentative cîntecuri nobile din Dobrogea, sîmbătați în vederea neîntreruptă a fanfan și atît în clasa a IV-a, a cîntecelor populare și în anul I de liceu folclorul este studiat sistematic, pe cîntecuri și scene literare. Ya materialul notat în această culegere și în anul I de liceu folclorul este studiat sistematic, pe cîntecuri și scene literare. Ya materialul notat în această culegere și în anul I de liceu folclorul este studiat sistematic, pe cîntecuri și scene literare.

(Urmare din pag. 1-a)

șionare. Specialiștii din învățămînt vor avea posibilitatea să-și canalizeze unele preocupări și inițiativă într-un efort mai organizat și mai îndrumat decât pînă în prezent, însușindu-și cu convingere ideea că introducerea mijloacelor și procedeele tehnice în învățămînt este o problemă complexă, dar de o utilitate incontestabilă, ce trebuie să valorifice soluțiile optime, validate științific atît din punct de vedere pedagogic, cit și economic. Reprezentanții producției de echipamente tehnice sau de materiale didactice vor găsi în expoziție sugestii pentru o participare mai activă la rezolvarea unei probleme de învățămînt. Organizatorii procesului de învățămînt vor fi ajutați să găsească noi căi și sugestii pentru dotarea și autodotarea școlilor, convingîndu-se încă o dată de ne-

În cinstea aniversării partidului

Aniversarea a 50 de ani de la crearea Partidului Comunist Român, moment important în viața poporului nostru, este împlinită în școli cu manifestări menite să contribuie la educarea elevilor în spiritul dragostei față de partid, față de patria noastră socialistă.

Zilele acestea, sute de elevi din școlile Capitalei și din provincie sînt oaspeți ai Muzeului de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România. Pentru ei se organizează aici adevărate lecții despre lupta pe care partidul nostru a dus-o de-a lungul anilor pentru a fi poporul nostru o viață liberă și fericită, despre faiele de eroism ale comunistilor, despre devotamentul și spiritul lor de abnegație. Însușii de profesori și de tineri elevi poposec în fiecare sală a muzeului și cercetează cu atenție și interes documentele expuse, fotografiile, obiectele din vitrine, măști, rîi grăitoare ale luptei partidului.

Înființînd aniversarea, elevii din școlile orașului și județului Cluj participă la înființirea cu membri ai Biroului Comitetului județean P.C.R., care arecă în fața lor momente din lupta

partidului. Totodată, elevii din clasele mari asistă la expunerile pe teme cum sînt „Creșterea rolului conducător al partidului în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate”, P.C.R. și organizația revoluționară de lăncet” etc.

Rîndul lor, numeroși elevi din școlile orașului Lugoj au participat la „Săptămîna tineretului tînjor”, acțiune inițiată de către Comitetul municipal U.T.C. în colaborare cu Casa de cultură din localitate. În programul acesteia au fost prevăzute întîlniri cu personalități ale vieții culturale din județ, activități de partid și de stat conferințe despre începuturile mișcării muncitorești în Banat, despre mișcarea muncitorească din Lugoj, despre luptele greviste din Banat inițiate și conduse de P.C.R.

Sutele și miile de pionieri ai patriei întîmpină împlinirea unei jumătăți de veac de la crearea partidului învățămîntului în viață culturală din județ, activități de partid și de stat conferințe despre începuturile mișcării muncitorești în Banat, despre mișcarea muncitorească din Lugoj, despre luptele greviste din Banat inițiate și conduse de P.C.R.

Sutele și miile de pionieri ai patriei întîmpină împlinirea unei jumătăți de veac de la crearea partidului învățămîntului în viață culturală din județ, activități de partid și de stat conferințe despre începuturile mișcării muncitorești în Banat, despre mișcarea muncitorească din Lugoj, despre luptele greviste din Banat inițiate și conduse de P.C.R.

Centenare
Împlinirea unui veac de la înființare a sîrbătorit duminică și Școala generală din comuna Șag, județul Timiș. Evenimentul a fost cîntec de prezență a numeroși foști și actuali dascăli și elevi.
Într-o atmosferă de entuziasm, școlile sîrbătorite au trimis telegrame Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, prin care mulțumesc pentru condițiile de muncă și de studiu create de partid școlii elevilor.
Duminică, 8 noiembrie

a.e. Școala generală din comuna Coțmeana, județul Argeș, a sîrbătorit 100 de ani de existență. Festivitatea organizată în cinstea centenarului a prilejuit întîlnirea a numeroși foști dascăli și elevi ai școlii cu profesorii și elevii de astăzi. La festivitate au ascultat cu toții cuvîntul directorului școlii, care a evocat momente importante din activitatea desfășurată de aceasta.

Un centru național al filmului pentru copii

Recent, în țara noastră a fost înființat Centrul național al filmului pentru copii. Președintele acestui centru este cunoscuta regizoare de film Elisabeta Bostan. Înființarea lui a avut loc în prezența dnei Elsa Brita Marcussen, președinta Centrului internațional al filmului pentru copii și tineret de pe lângă U.N.E.S.C.O.

Centrul național își propune să sprijine folosirea în învățămînt a mijloacelor audio-vizuale, să asigure familiarizarea copiilor cu cunoștințele cinematografice, să contribuie la dezvoltarea creației de filme realizate de copii, creație care a și obținut, sub îndrumarea Consiliului Național al Organizației Pionierilor, unele succese remarcabile. În același timp, Centrul va milita pentru sporirea numărului producțiilor adresate copiilor și tineretului și va organiza întîlniri ale profesioniștilor cinematografici cu pedagogii, psihologii și alți specialiști.

Simpozion consacrat lui Dickens

Societatea de științe filologice din Republica Socialistă România organizează un simpozion consacrat împlinirii a 100 de ani de la moartea lui Charles Dickens. În programul acestui simpozion — care va avea loc sîmb, 13 noiembrie a.c., la Casa Universitarilor din Capitală — figurează, după cuvîntul de deschidere ce va fi rostit de Zoe Dumitrescu-Bușulenga, comunicările „Dickens, nașterea lui a maturitate ale lui Dickens” de Ana Cartianu (București) și „Dickens în România” de Alexandru Duju (București).

Pinacoteca „Marius Bunescu”

Am întîlnit la Liceul nr. 1 din orașul Caracal ceva ce nu am întîlnit la nici un alt liceu din țară. Și faptul m-a impresionat cu atît mai mult cu cît această frumoasă, originală și instructivă inițiativă este scoasă de colectivul liceului, de directorul său, Florian Păunici, care ova obținut, firesc într-un liceu de cultură generală.
De 23 de ani, într-o sală încălzită de la încălzirea a liceului funcționează o pinacotecă, un adevărat muzeu de artă, care cuprinde aproape 200

de tablouri originale, multe opere de mare valoare. Inițial, pinacoteca a fost constituită ca omagiu și prețuire a unor pictori născuți pe aceste locuri, cum sînt Mihail Lapaty, Marius Bunescu, Ion Muscelanu sau Gh. Teodorescu Roman, foști elevi ai liceului. Sîrind însă un entuziasm deosebit nu numai în liceu, dar și printre numeroși iubitori ai artei plastice, pinacoteca s-a extins încă din primii ani printr-o serie de donații. Pictorul Marius Bunescu a donat bunioară 52 de lucrări. Sînt de notat de asemenea, donațiile unor colecționari. O contribuție deosebită la înzestrarea muzeului au adus-o de pildă, Ștefan S. Nicolau, care a donat 22 de tablouri — dintre care 4 de Dimitrie Gheată — și un număr de stampe japoneze deosebit de valoroase, din secolele XVIII și XIX, sau Elena Dona, deținătoare a colecției „Dr. Dona”, care a donat Liceului 12 tablouri, între care se numără opere de Iser, Verona, Stahi și alții.

De-a lungul anilor ușile pinacoteei au fost deschise pentru sute și sute de elevi, care au găsit aici un nescut izvor de frumusețe, sau cadru deosebit pentru educația gustului estetic, pentru cunoașterea artei noastre plastice. Muzeul a fost și este deschis zilnic, de asemenea pentru părinți, pentru locuitorii orașului. Fiecare vizitator tînr sau vîrstnic este însoțit aici de profesorul emerit Crăciun Pătru, cel care de ani de zile este sufletul acestei pinacotei.

La pinacotecă se desfășoară adesea ore de desen sau ardeosebit pentru educația gustului estetic, pentru cunoașterea artei noastre plastice. Muzeul a fost și este deschis zilnic, de asemenea pentru părinți, pentru locuitorii orașului. Fiecare vizitator tînr sau vîrstnic este însoțit aici de profesorul emerit Crăciun Pătru, cel care de ani de zile este sufletul acestei pinacotei.
La pinacotecă se desfășoară adesea ore de desen sau ardeosebit pentru educația gustului estetic, pentru cunoașterea artei noastre plastice. Muzeul a fost și este deschis zilnic, de asemenea pentru părinți, pentru locuitorii orașului. Fiecare vizitator tînr sau vîrstnic este însoțit aici de profesorul emerit Crăciun Pătru, cel care de ani de zile este sufletul acestei pinacotei.

Perfecționare în lumea artelor și literelor

Comisia de educație permanentă constituată pe lângă Ministerul...

Problemele specifice reciclării pe profesioniști diverse, perfecționării și specializării cadrelor...

Artiștii și literații, ca și celor ce se ocupă cu studiul...

Crede că în lumea artelor și literelor, într-un chip și mai subtil...

Televiziunea este un excelent mijloc de, dintr-o îndelungată experiență...

Să nu credem că, prin aceste mijloace, vom acoperi numai necesitățile de educație profesională...

Ce de materii grele!

Doi elevi dintr-o III-a discută, în drum spre școală. — Cite kilograme ai astăzi? — îl întreabă cel din clasă „A”...

participa la un asemenea spectacol-lectie decit cei ce se vor selecționa...

Crede totuși că se pot organiza și forme de învățământ cu program didactic obligatoriu...

De ce insist pentru film și televiziune? Pentru că organizarea unor cursuri orale...

Crede că se pot organiza și cursuri, conferințe ciclice despre istoria literaturii universale...

Nu se pot folosi, pentru asemenea cicluri, decit foarte puține cadre dintre cele existente azi...

Să nu credem că, prin aceste mijloace, vom acoperi numai necesitățile de educație profesională...

Doi elevi dintr-o III-a discută, în drum spre școală. — Cite kilograme ai astăzi? — îl întreabă cel din clasă „A”...

Ești specialist dacă te specializezi continuu

Una din axiomele civilizației moderne, este și faptul că oricât de mult te-ai instrui...

De multe ori evoluția tehnică este atât de rapidă și face cotituri atât de neprevăzute...

Același lucru se poate spune și despre un diplomat al unei școli superioare...

Bunăoară, stăruie ideea greșită că prin tehnicizare și automatizare, rolul profesorului s-ar diminua...

La o anchetă de mare anvergură realizată în rândurile cadrelor specializate din industria și comerțul francez...

clare, iar 9 din 10 găseau că nu e bine să lase prea multă inițiativă colaboratorilor lor...

Tara noastră are un ritm de dezvoltare economică ce o situează printre primele din lume în ceea ce privește...

Cadrele didactice sînt de mult integrate într-un sistem de educație permanentă, iar promovarea lor are loc pe bază de examen și de cursuri de perfecționare profesională...

Și de ce toate acestea? Pentru că o comisie județeană, care a fixat locul noii construcții școlare...

DINU MOROIANU

Cind la deal și cind la vale

Sus, liceul! Jos, liceul! Sus, liceul! Jos, liceul! Sint comenzi care se aud de vreo cîteva ani la fiecare început de septembrie...

La o cercetare concretă a rețelei și a populației școlare, oricine își dă seama că această amplasare este total neinspirată...

Mutându-se în cele două localuri, Liceul din Babadag are denumiri care mai întîlnesc școlă din țară...

Și de ce toate acestea? Pentru că o comisie județeană, care a fixat locul noii construcții școlare...

Dar, pînă atunci, vom continua să auzim: — Sus, liceul! — Jos, liceul!

Prof. GH. DASCĂLU

Publicațiile elevilor să aparțină elevilor

Dacă în urmă cu cîteva ani abia putea fi semnalată din cînd în cînd vreo publicație a elevilor din cite un colț al țării...

Înainte de orice, însă, aceste publicații, periodice (uneori cu mari decalaje de timp între numere!) se cuvin a fi lăsate în exclusivitate în seama elevilor...

Ar trebui, de asemenea, stimulată încă mai serios emulația critică și schimbul dintre reviste (eventual premiindu-se cele mai deosebite)...

date noi în legătură cu părinții lui Panait Cerna, un grup de profesori reșiți a scos recent un nou tablou volu cu Studiul de limbă...

De dorit apoi ca revistele școlare să îmbrățișeze o cită mai mare diversitate de probleme — în primul rînd ale vîrstei respective...

Ar trebui să se acorde mai mult atenție și mai ales să se încerce să se realizeze o serie de publicații școlare (ale elevilor și ale profesorilor) menționabile, poate, chiar în viitoarea istorie...

GEORGE MUNTEAN

Din unele ghiozdane lipsesc manuale. De ce?

ze oamenii direct deopozitului? Pentru că — am răspuns tot noi — n-au găsit manualele solicitate...

nițiale nu a stat o analiză serioasă a necesarului de carte școlară. Așa se face că în unele județe cărțile lipsesc...

În mod intenționat am lăsat la urmă situația difuzării manualelor pentru clasa a III-a. După cum se știe, manualele pentru această clasă sînt toate noi...

nuale — cartea de citire și gramatică — rîmîn cu semn de întrebare, pentru că întregul stoc s-a epuizat...

Acum este clar că o serie de comisi județene (în care, între altele figurează și inspectoratele școlare joacă un rol important) au emis comenzi bazate pe date incerte...

În sfîrșit, de loc de neglijat este faptul că în unele locuri — printre care cu siguranță și în București — manualele pentru clasa a III-a au fost puse în vânzare în librării înaintea deschiderii anului școlar...

cu cîteva zile mai tîrziu toți elevii aveau să le primească gratuit. Nu este exclus ca unii elevi să aibă cite două rînduri de manuale...

Am relatat aceste aspecte legate de difuzarea manualelor școlare pentru că acum este vremea întîmării necesarului pentru anul școlar viitor. Stabilirea unor comenzi exacte prezintă o mare importanță...

Pomînd de la două cazuri particulare am scotocit că este necesar să atragem atenția asupra unor stări de lucruri cu caracter mai general...

MIRCEA IONEL

Un mare gânditor și pedagog umanist

Ziua de 15 noiembrie 1970 marchează împlinirea a 300 de ani de la moartea marelui pedagog ceh Jan Amos Komensky-Comenius. Conferințele organizate cu acest prilej, articolele și lucrările publicate în Cehoslovacia și în alte țări (după cum se știe, manifestările închinare tricentenarului morții lui Comenius sunt plasate sub egida UNESCO), atestă că opera lui interesează, din multe puncte de vedere, și epoca noastră. Prezentăm, în coloanele de față, unele aspecte ale vieții și activității lui J. A. Komensky, bazându-ne pe o serie de articole și studii semnate de dr. DAGMAR KAPKOVA, dr. J. STRAUSS, dr. CYRIL PAVLIK și J. V. POLISENSKI.

Născut la Nivnice, în Moravia, crescut la Prerov sub influența Bisericii reformate a Uniunii Fraților Moravi, J. A. Komensky și-a făcut studiile superioare la academia calvinistă din Herborn (Nassau). La vârsta de 22 de ani își începe cariera de învățământ la școala din Prerov. Ca urmare a persecuțiilor religioase exercitate sub Ferdinand al II-lea de Habsburg este silit să se refugieze la Leszno, în Polonia, unde elaborează principalele sale scrieri pedagogice. În jurul anului 1640 Komensky devine cunoscut în numeroase țări ale lumii. Este invitat să se instaleze definitiv în Anglia și i se oferă demnitatea de rector sau președinte al școlii superioare de la Harvard, în America de Nord. Komensky alege Suedia drept nou azil, continuând să creadă în victoria luptei militare împotriva Habsburgilor. Speranțele îi sînt însă înșelate și este nevoit să rămână mai departe în exil. În 1666, în timpul unei ciocniri militare între armatele poloneze și suedeze orașul Leszno, unde locuia din nou la fața locului, este incendiat și distrus. Comenius și-a scris lucrările în latină și în germană, muncă sa de patruzeci de ani la marele dictionar latino-ceh. Komensky își găsește ultimul refugiu la Amsterdam, unde moare în 1704. Opera lui trăiește însă și astăzi, comeniologii continuând să-l studieze ideile.

Cu o sută de ani înaintea „Contractului social” al lui Rousseau, care cerea imperio egalitate, libertate și fraternitate, Comenius avansează o exigență cu un puternic caracter revoluționar — democrațizarea învățămîntului — și aceasta în timpurile cînd un șerb era încă proprietatea seniorului iar copiii lui, atîta vreme cît nu puteau munci, nu erau absolut nimic.

Ideile pedagogice ale lui Comenius par a decurge din înșelși le-

gile naturii. El demonstrează, de pildă, cît este de important ca elevii să-și poată imagina cu precizie lucrurile despre care li se vorbește în școală, să le poată observa. Datorită acestui principiu — astăzi curent — învățămîntul, altădată uscat și epuizant, cerind copiilor să se poarte literalmente ca papagalii, a devenit viu și atrăgător. Spiritul uman a găsit Evul Mediu în momentul în care i s-a indicat: examinează totul și convinge-te prin tine însuși. „Vă conștient — spune Comenius — vegeați ca școlile să înceteze de a voi să convingă și să înceapă a demonstra, să înceteze de a reduce totul numai la vorbire și să înceapă a privi. Și, în sfîrșit, să înceteze a crede și să înceapă a ști!”.

Spiritul modern al lui Comenius se manifestă și în exigența de a se exercita, alături de intelect, și facultățile fizice, tineretul din școli fiind orientat nu numai spre studii, dar și spre muncile manuale, spre treburile practice ale vieții.

Ca mulți dintre contemporanii săi, Comenius și-a început activitatea ca reformator al studiului limbii latine dar, spre deosebire de ei, a trecut mult dincolo de această reformă. Aparținînd tradiției husite, caracterizată printr-un puternic interes față de problemele sociale și morale, el concepea învățămîntul într-o conexiune tot mai strînsă cu viața omenească. De aceea nu s-a oprit la gradul latin, ci a abordat problemele instruirii generale pentru întregul tineret și a formulat apoi concepția educației ca proces al întregii vieți, începînd de la vârsta cea mai fragedă, trecînd prin instruirea școlară și universitară și ajungînd pînă la vârsta adultă, bătrîneții și moarte. Se resume, aici, influența Unității fraților moravi (Unitas fratrum), care forma o parte minoritară dar calitativ esențială a Reformei cehă, de unde provenea Comenius. Prin îmbinarea acestei tradiții cu studiul culturii și al vieții altor națiuni europene el a ajuns să dezvolte principiile educației conform concepțiilor sale asupra omului și asupra locului pe care-l deține omul în lume. Pornind de la această concepție Comenius dorea ca învățămîntul să fie dobîndit de toți și să nu se disperseze, ci să demonstreze coerența obiectivelor și demersurilor lui. El și-a prezentat în mod sugestiv punctul de vedere în ma-

J. A. Comenius

nuale de genul *Janua linguarum resserata* (Poarta deschisă asupra limbilor) și *Orbis pictus* (Lumea în imagini), cînd, de asemenea, să dea copiilor cunoștințe care să treacă în mod gradat de la natura anorganică, pînă la natura organică, pînă la om, de la dezvoltarea corporală a acestuia pînă la muncă și, în general, pînă la activitatea oamenilor în societate — în care ocupă o poziție determinată și intră în raporturi cu alții — pînă la viața în cadrul națiunii, al bisericii, al statului.

Didactica magna, lucrare în care Comenius a prezentat teoria instruirii întregului tineret și a propus un sistem de instruire pînă la vârsta de 60 de ani, este apărută în întreaga lume pentru faptul că stabilește principiile unei învățămîntului ușor, sugestiv, rapid și sigur. Conform acestei lucrări învățămîntul, pornind de la bogata diversitate a lumii, trebuie să asigure o asemenea selecție a cunoștințelor, încît ceea ce învățătorul și-a corespunde din punct de vedere al conștientizării a societății. În epoca în care a trăit Comenius demersurile științifice începeau să se diferențieze și acest fapt s-a manifestat în știința și în cultura școlară, fapt dificil de masterat de învățămîntul se înalță între ele și devin din ce în ce mai unitare, unde, după cum se vede în *De veritate conceptuale* intelectuale, iar altele și contribuie și la educarea caracterului. Atrăgînd atenția asupra perioadelor pe care li prezenta o anumită unitaritate, Co-

Predarea limbilor străine în concepția lui Comenius

Comenius acordă o importanță deosebită studiului limbilor străine, menționînd că ele reprezintă de o parte un instrument eficient în domeniul îmbogățirii omului cu noi cunoștințe, iar pe de altă, un mijloc de cunoaștere, de apropiere și de înțelegere între popoare. Această orientare, avînd ca scop utilizarea practică a studiului limbilor străine, continuă să-și mențină și azi, în bună parte, valabilitatea. Măsurile ce se iau în prezent atît la noi cît și în alte țări în vederea modernizării predării limbilor nu constituie decît un corolar al necesității de a spori eficiența însușirii limbilor studiate.

Comenius a alcătuit manuale în funcție de ciclul de învățămînt cărora li se adresa, de particularitățile de vîrstă ale elevilor, pe baza înțelesului conținutului de studiu, în grădiniță și la școlile mici. Foarte actuală este recomandarea lui care arată că este greșită practica de a se încredința întocmirea manualelor de limbi străine pentru fiecare clasă la autori diferiți care nu țin seama de cantumul

de cunoștințe de limbă ale manualului prezente și nici de cei care urmează. Pot atîta de actuale sînt tezele sale cu privire la utilizarea dialogurilor și contribuția lor la învățarea lecțiilor, la necesitatea stabilirii unui vocabular minim din „pădurea limbii”. Cuvintele vocabularului minim — spune Comenius — „purttind bine rădăcinile, vor face să crească întreaga pădure a vocabularului limbii. De îndată ce s-a priceput în mod just și adevărat sensul acestora, se înțelege toate cuvintele analoge și cele care se deosebesc ca formă”. Prezența în revistele de specialitate române și de peste hotare a numeroase studii lingvo-statistice consacrate vocabularului minim, frecventul cuvintelor și formelor gramaticale atestă acuitatea problemei pînă încă acum trei secole și mai bine în urmă.

Pledînd pentru parcurgerea materialului de la ușor la greu, de la cunoscut la necunoscut, de la concret la abstract, Comenius releva ideea că sprijinirea pe limba maternă contribuie atît la în-

șirirea limbii străine, cît și la schimbarea cunoștințelor din limba maternă, la o conștientă preferință a ei. În compararea faptelor de limbă (ale limbii materne și ale celei studiate) găsim recomandarea să se sublinieze „numai deosebirea ce există între una și alta”, aceasta asigurînd „rapiditatea, siguranța și plăcerea învățării”.

Se consideră că este greșit să pornim de la reguli gramaticale abstracte. Orice regulă gramaticală trebuie să fie rezultatul unor exemple reale, concrete. Deci, „nici o limbă nu se învață din gramatică, ci din autori consacrați”. Comenius nu cade nici în extrema opoziției, neglijînd gramatica: „Să nu uităm însă că tînărul limbilor nu pot fi pătrunse fără regulile gramaticale”. Se vorbește și amintim și de concepțiile sale lingvistice cu privire la limbă, la dezvoltarea ei. Si aici, într-o eseu de măsură, Comenius se apropie de vederile noastre din ziua de azi. În primul rînd, lingvistica nu e un scop în sine, ci doar un mijloc de realizare a unor înalte idealuri ale omului și ale umanității. Co-

mens era preocupat și de pluralitatea relațiilor dintre limbă și realitatea extralingvistică, adică mediul înconjurător, viața psihică, activitatea omului și a școlii.

Conceptia sa contradictorie despre lume, cuprinzînd alături de vederi religioase și elemente de materialism spontan, cu toate limitele inerente epocii, și care s-a reflectat pe școlari în unele idei salvatorice, a exprimat în ansamblul său cu putere și convingere raționalismul și umanismul acelor timpuri, prefigurînd iluminismul.

Prin ideile sale științifice înaintate dezvoltarea științei și a culturii, la colaborarea dintre popoare, prin întreaga sa operă, Jan Amos Comenius, pe drept numit de contemporanii săi „preceptorul lumii” — adică învățătorul al lumii — ne apare ca un luptător neînduplecat împotriva învățămîntului școlastic, ca o figură enciclopedică de filozof și pedagog, umanist și democrat.

Lector univ. MIRCEA GHEORGHIU, Universitatea București

„NATURA”

Numărul 5/1970 al revistei „Natura” cuprinde articolul „1970 — Anul Internațional al Educației”, de D. Bazac. La rubrica Probleme ale biologiei se publică studiile „Orientări și realizări contemporane în problema originii vieții” de V. Soran, „Transferul inter-specific de gene și cromozomi” de P. Raicu și Al. Constantinescu, „Microflora ca mijloc de luptă împotriva poluării mediului natural cu substanțe fitofarmacuice” de L. Ghinea, „Fotoperiodismul plantelor ca formă de adaptare a proceselor morfologice” de I. Bărbat și „Mitochondria, ultrastructura și funcțiile ei” de R. Meșter. La rubrica Biologia în școală sînt inserate articolele „Cercetarea științifică — mijloc important în pregătirea profesorilor de biologie” de N. M. Toma și Gh. Mohan, „Cum am predat capitolul «Fotosinteză» în anul I de liceu” de M. Benjenaru, „Elemente pregătitoare pentru trecerea la instruirea programată în predarea zoologiei la clasa a VI-a” de A. Ionel, „Cum am efectuat verificarea programată” de Z. Kővári, „Colectarea și studierea insectelor care ierneză în frunză” de I. Năstase și „Indicații practice privind acvicultura” de M. Papadopol.

Note, critică și recenzii completează numărul 5 al revistei.

„COLOCVII”

A apărut nr. 9-10/1970 al revistei „Colocvii”. Din bogatul și variatul ei cuprins semnalăm: „Probleme interdisciplinare în învățămîntul de cultură generală”, „Matematică — logică — gramatică” de acad. Gr. C. Moisil, „Inteligența și creația” de prof. univ. Ursula Schiopu, „Probleme actuale ale cercetării prospective” de Mihai Betez. „Ceva nou despre instrumentalism în pedagogie” de Grigore Popa, „Învățămîntul matematicii astăzi” de conf. univ. Eugen Rusu, „Educația și omul epocii noastre” de lector univ. St. Cosca, „Educația și orientarea” de D. Salade.

Cititorii pot găsi în asemenea în revistă interviuri cu Henry Canad și Servus Cioculescu, anchete internaționale, creații artistice, note.

INSTITUTUL CENTRAL DE PERFECTIONARE A PERSONALULUI DIDACTIC FILIALA IAȘI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi la Filiala Iași a Institutului central de perfecționare a personalului didactic

CATEDRA DE METODICA PREDĂRII ȘI INSPECTII LA CL. I-IV ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTUL PREȘCOLAR — nr. 2

- 1. Lector, poziția 2, disciplina metodică predării aritmeticii.
- 2. Lector, poziția 3, disciplina metodică predării limbii române.
- 3. Lector, poziția 4, disciplina pedagogie.
- 4. Lector, poziția 5, disciplina pedagogia preșcolară.

CATEDRA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, LIMBI MODERNE ȘI ISTORIE — Nr. 3

- 1. Lector, poziția 4, disciplina limba română
- 2. Conferențiar, poziția 5, disciplina limba rusă.

CATEDRA DE MATEMATICĂ, FIZICĂ, CHIMIE, BIOLOGIE ȘI GEOGRAFIE — Nr. 4

- 1. Lector, poziția 8, disciplina biologie.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Filialei Iași a Institutului central de perfecționare a personalului didactic din str. Culturii 6, în termen de 30 zile de la publicarea acestui anunț, dosarul cuprinzînd actele prevăzute de Legea nr. 6, publicată în Buletinul Oficial, Partea I — nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84/539/1969.

Concursul se va desfășura în termen de 60 zile de la expirarea termenului de înscriere.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice conducerei instituției respective, înscrierea la concurs.

Informații suplimentare se pot lua de la secretariatul Filialei Iași a Institutului central de perfecționare a personalului didactic — telefon 1 68 08.

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIȘOARA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE MECANICĂ

- 1. Conferențiar la catedra de Geometrie descriptivă și desen tehnic: Geometrie descriptivă și desen tehnic; Desen tehnic poziția 2 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE MECANICĂ AGRICOLĂ

- 2. Lector la catedra de Economie politică disciplina Economie politică, poziția 6 din statul de funcțiuni.
- 3. Asistent stagiar la catedra de Economie politică, disciplina Economie politică, poziția 12 din statul de funcțiuni.
- 4. Asistent stagiar la catedra de Economie politică, disciplina Economie politică, poziția 13 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

- 5. Asistent la catedra de Educație fizică și sport, disciplina Educație fizică și sport, poziția 18 din statul de funcțiuni.
- 6. Asistent la catedra de Educație fizică și sport, disciplina Educație fizică și sport, poziția 9 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile, respectiv 15 zile pentru posturile de asistent, de la data publicării acestui anunț, la secretariatul Institutului politehnic din Timișoara — b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și a Instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului nr. 84/539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 de zile respectiv 15 zile pentru posturile de asistent, de la data expirării termenului de înscriere care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI TÎRGUMUREȘ

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ

- Catedra de educație fizică
- lector, disciplinele handbal-olînă, poziția 4;
- lector, disciplinele baschet-înot, poziția 7;
- asistent, disciplina gimnastică, poziția 8;
- asistent, disciplina atletism, poziția 9;
- asistent, disciplinele volei, jocuri de mișcare, turism, poziția 10.

Candidații la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tg. Mureș, str. Nicolae Iorga nr. 1, în termen de 30 de zile pentru posturile de lector și în termen de 15 zile pentru posturile de asistent, de la publicarea acestui anunț în Buletinul oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa, în dublu exemplar actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84/539/1969.

Pentru posturile de asistent, candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul se va ține în termen de 3 luni pentru posturile de lectori și 15 zile pentru posturile de asistenți, de la data publicării acestui anunț.

ANUNȚ

Liceul nr. 2 (de fete) „V. Alecsandri” din Bacău, invită foștii elevi și profesori să ia legătura cu conducerea școlii în vederea sărbătoririi semicentenarului său care va avea loc în octombrie 1971, rugîndu-i a comunica date fotografii, documente, scrisori etc., necesare pentru monografia și revista școlii.

BIBLIOTECA

„Din tainele profesiunilor”

Elaborată de un colectiv de autori coordonat de

prof. univ. dr. Dumitru Salade, lucrarea „Din tainele profesiunilor”, apărută recent în Editura didactică și pedagogică vine să acopere un gol în literatura de specialitate, săracă pînă acum în lucrări tratînd de mențiunile profesiunilor. Ea cuprinde o alegere de texte recomandate în special profesorului diriginte și psihologului școlar, pentru a fi folosite în școlile generale în vederea orientării școlare și profesionale a elevilor.

Profesiunile au fost alese de autori după criteriul frecvenței cu care sînt preferate de absolvenți. Grupate pe ramuri mari, ele sînt descrise cu aspecte și particularitățile lor specifice.

Totodată, autorii au subliniat importanța și perspectivele de dezvoltare a profesiunilor. Citirea și comentarea în clasă a textelor respective contribuie la adîncirea informațiilor elevilor cu privire la diferitele domenii ale profesiunilor, le semnaleză problemele ce se ridică la alegerea unei meserii, le dezvoltă cunoștințele despre realizările unor ramuri de producție și despre perspectivele lor.

Prin modul de selecționare a textelor autorii au urmărit să cultive în rîndul elevilor o atitudine pozitivă față de diferite profesii, să pună în lumină semnificația socială și mo-

rală a activității lor viitoare.

Ar fi fost bine dacă s-ar fi recurs mai mult la date mai proaspete (marea majoritate sînt selecționate din presa de acum cincisprezece ani). Cu tot acest neajuns cartea — care conține referiri la aproape 80 de profesii — reprezintă un ajutor util pentru pregătirea psihologică a elevilor în vederea alegerii profesiunilor.

Prof. M. PALADESCU

„Curs de limba japoneză”

Zilele acestea a apărut, în execuția Centrului de

multiplicare al Universității din București, primul curs de limbă japoneză pentru uzul românilor. Întocmit de Liviu Petrina, asistent la catedra de limbi orientale a Universității, cursul conține o introducere în limba niponă, un număr de șaiszeci de lecții, vocabulare japonez-român și român-japonez (aproape o mie de cuvinte), precum și cîteva texte literare.

Cursul este destinat învățărilor limbii japoneze (vorbirea) cu ajutorul profesorului, dar poate fi util și celor care învață singuri.

M. M.